Irohin Yoruba

ỌRẸ ỌMỌ RẸ
Oyoyo Infants Preservative
O k'apa gbogbo aisan ọmọde :-
The Premier Trading Co., Ltd.
P. O. Box 337, Ib dan
A si Tun nfẹ awọn Aṣoju.

Vol. XI No. 568. MAY 21—MAY 23, 1956. Kobo kan (1d.)

Afẹnifẹre Ti Yọ Gbọlagunte L'Ẹgbẹ

A. O. Adedeji ni ki ẹ dibo fun

ITANJE-NLA ati boju-boju ni Ọgbẹni D. N. Gbọlagunte nlo fi kede ibo didi kakiri adugbo ibiti o gbe yan ara rẹ ni aṣoju fun Iha Ariwa Iwọ-Orun Ibadan (Ibarapa) pe ki nwọn dibo fun on wọ'le Igbimọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun ti nwọn a ṣe ni ọjọ kẹrindinlogbon oṣu yi ati pe kokoro ati ọpẹ ọkanna ni. Kii ṣe bẹẹ rara!

Gbọlagunte ni on si wa ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Irọ gbaa ni! Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group)) ti yọ o l'ẹgbẹ nigbati o ṣe aigboran si ofin ati eto ẹgbẹ kokoro (key) ni Gbọlagunte si mu ni ami rẹ ti nwọn a fi dibo fun un. Ẹnikẹni si ti mọ pe "Ọpẹ" ni ami Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) ti gbogbo enia si ti duro ti lati dibo fun.

O. A. ADEDEJI
Ibadan West

Ẹniti awọn Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) yan sode ni adugbo Ariwa-Iwọ-Orun (Ibarapa) Ibadan ni Ọgbẹni O. A. Adedeji. "Ọpẹ" (Palm Tree) ni "ami" ti yio lo ti gbogbo enia to wa ni agbegbe rẹ yio fi dibo fun un.

Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko yan Ọgbẹni Gbọlagunte. Kokoro ki isi ṣe ami Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group). Ẹ mase dibo fun kokoro o. "ỌPẸ" ni ami Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Ẹ dibo f'Ọpẹ! Ẹ dibo !! Ẹ dibo f'Ọpẹ. Ọpẹ ni ami rere.

IṢEGUN KEJI

S. OLU. SOGBEIN
Egba North

* * * *

ỌGBẸNI P. H. Balmer, Ọga Aṣẹ Idibo so ni Ibadan l'ana pe Ẹti ọjọ Kẹrindinlogun oṣu yi pe Ọgbẹni S. O. Sogbein Aṣoju Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni Iha Ariwa ilu Ẹgba (Abeokuta) bọ wọle ni apa Alatako nitori Ọgbẹni H. Kofoworola ti awọn Ẹgbẹ Alakuko (N.C.N.C.) yan sode l'adugbo ibẹ ko wọle rara nitori pe ko ba eto ati ofin idibo Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun mu.

Ki Ọgbẹni Sogbein tubọ lowọ lẹhin o.

Ẹ DIBO F'ỌPẸ

Ẹgbẹ Ọlọpẹ gba Iṣẹgun kini

OLOYE Adedapọ Adekẹyẹ ọmọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti awọn adugbo Iha Ariwa-Iwọ-Orun Ondo yan ni aṣoju lati dibo fun ti wọle laini alatako.

Ni ọjọ ọjọbọ ti iṣe ọjọ kẹtadinlogun oṣu yi ni Ọgbẹni P. H. Balmer Ọga-agba Alamojuto Aṣẹ Idibo Ipinlẹ Iwọ-Orun ṣe ikede rẹ ni Ibadan fun awọn Ipade Ẹgbẹ Oniwe-Irohin wipe Oloye Adedapọ Adekẹyẹ, aṣoju agbegbe Iha Ariwa-Iwọ-Orun Ondo ti wọle laisi alatako.

O ṣe alaye pe awọn mẹta, okan fun Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) ati awọn meji ti ko fi ara m'ẹgbẹ (Independents) ni alamojuto Idibo so wipe nigbati awọn ṣe ayẹwo eto iwe idibo ti nwọn fi yan wọn sode fun idibo awọn ri i wipe ko ba eto ati ofin idibo Ipinlẹ Iwọ-Orun mu rara nitorina ni nwọn ko fi kọ awọn mẹtẹta yẹ ni ẹniti awọn adibo le dibo fun.

Oloye Adedapọ Adekẹyẹ

* * * *

Eyi mu ki Oloye Adedapọ Adekẹyẹ ti kọkọ gba Iṣẹgun kini ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) fun apere ibẹrẹ ikuna ati ijubo awọn Ẹgbẹ Alakuko. Ẹgbẹ Afẹnifẹre, adura gbogbo ọmọ Yoruba ni pe ki Oloye Adedapọ Adekẹyẹ ni ọwọ pupọ lẹhin.

Ẹ dibo F'ọpẹ

Ọrọ Olotu

Emi ko w'aiye ẹru

ENITI yio fun ni ni ẹwu wọ ti ọrun ara rẹ ti o wọ ni oyẹ ki a kọkọ wo. Olori ẹgbẹ alakuko wa si ilẹ wa o nja fitafita wipe on fẹ gba Ijọba ilẹ Yoruba ṣe. Kini ọkunrin yi ti nṣe ijọba ti ilu baba rẹ ti o wa lọwọ rẹ nisisiyi? Owo ori di ẹru si awọn Ibo lọrun. Bi lebira kan ti wu ki o tosi to ko gbọdọ san owo ori ti o din ni ponun mesan (£9) lọdun.

Kosi ibikanni gbogbo Iwọ Orun Naijiria ni ilẹ Yoruba ti iru enia bẹẹ nsan ju ponun kan abọ (£1. 10/-) lọ. Ni bomiran ko tilẹ ju ponun kan pere lọ. Tobinrin-tobinrin ni awọn ẹgbẹ alakuko si ṣe ofin wipe yio maa san owo ori ni ilẹ Ibo. Iru ohun ti awọn alakuko fẹ ko wa si ilẹ Yoruba niyi ti nwọn fi nkiri kiri wipe ki awọn enia wa dibo fun awọn.

Ṣe a fẹ ru ẹru owo ori gobọi ni? Bi a ko ba fẹ bẹẹ a ko gbọdọ dibo fun awọn alakuko. Bi a ba ti wọn lẹhin bi nwọn ti ko inira ba awọn Ibo enia wọn nipa gbigbe owo ka owo-ori ni nwọn yio ṣe fun wa. Eniti nsan ponun ka abọ pere ni owo ori ni ilẹ Yoruba tun ni anfani lati ran ọmọ rẹ lọ si ile-ẹkọ ofe. Ko si anfani ẹkọ ofẹ yi ni ilẹ Ibo ti awọn alakuko ti nṣe Ijọba.

Ekeji, Yoruba ti nsan ponun kan abọ tabi ponun kan pere bi owo ori ni anfani lati gba egbogi ofẹ lati ọdọ Dokita fun ọmọ rẹ. Iru anfani yi ko si fun lebira ti nsan ponun mesan owo ori ni ilẹ Ibo. A ha le fi iku we orun? Ko si ohun ti o jọ iru anfani ti a ni ni ilẹ wa nihin ni ilẹ awọn Ibo. Ọlọrun ma jẹki eyiti oju wa ba yi bọ lọwọ wa. Ọpẹ ni tiwa bi Yoruba ati bi ilẹ Iwọ Orun Naijiria. Ọpẹ pe wa. Ọpẹ gbe wa. Ọpẹ ṣe wa ni rere. Kini a tun nwa? Ọpẹ ni ki a dibo fun.

Gbogbo awọn olukọni ti nwọn wa ni ilẹ Yoruba ni nwọn ri ẹkunwo gba. Owo oṣu wọn lọ soke labẹ Ijọba Afẹnifẹre. Bi owo wọn ti nlọ soke to bẹẹni nwọn si nri owo na gba deedee. Owo wọn ko din, ko si ja ninu oṣu kan. Kini a nri ni ilẹ Ibo loni? Olukọ tabi tisa ti gba owo oṣu nibomiran to ọdun kan sẹhin. Awọn olukọni miran koi tii gba owo oṣu fun bi oṣu mẹfa tabi mẹrin. Inira nlanla ni o ba awọn oluko wọnyi. Inira naa po tobẹẹ gẹẹ ti awọn tisa-tisa tabi olukọni ilẹ Ibo pinnu wipe awọn yio da iṣẹ silẹ.

Bi nwọn ba da iṣẹ silẹ awọn ọmọ ilẹ Ibo yi ko ni ri ile iwe lọ yio to bi ẹgbẹ-gbẹrun ọna adọtalerugba (250,000). Ile iwe ti nwọn fẹ ti le ni ọgọfa (120). Enyin onkawe wa nilati mọ wipe ebi ni awọn ẹgbẹ alakuko fi npa awọn olukọni. Kosi fun itọju awọn ọmọ ile iwe. Ohun ti a nri lọwọ awọn alakuko nibiti nwọn ti nṣe ijọba niyi. Ṣe iru eyiyi naa ni nwọn fẹ ko wa si ọdọ wa?

Bi enia ko ba le tọju ilẹ ti ara rẹ ti o so wipe on yio ba elomiran tọju ilẹ rẹ o yọ

Ero Azikiwe lori awọn enia Iwọ-Orun Naijiria

Ero Azikiwe lori awọn enia Iwọ-Orun Naijiria
Laipẹ yi nigbati Ijọba Oẹẹsi pin owo iranlọwọ fun Naijiria agbo pe ki i ṣe pe nwọn ni ikunsinu si ẹnikan ninu apa mẹta ti a pin ilu na si, sugbọn nwọn wo bi olukuluku nwọn ti ṣe alaini to. Bayi ni nwọn si ṣe pin owo na:—

Apa Ariwa (Ti awọn Hausa) £4,750,000 59.4%
Apa Ila-Orun (Ti awọn Ibo) 2,750,000 34.4%
Apa Ila-Orun (Ti awọn Ibo) 2,750,000 34.4%
Apa Iwọ-Orun (Ti awọn Yoruba) 500,000 6.2%

2. Eyi jasi pe ti N.C.N.C. ba l'ẹhara lori pinpin owo Naijiria bayi ni nwọn yio ṣe pin owo ti gbogbo wa jọ-da gẹgẹbi Esusu.—

Ipin Ilẹ	Iye Enia nibẹ	Dida Owo	Pinpin Owo
Awọn Hausa	17,000,000	30%	59.4%
Awọn Ibo	7,000,000	25%	34.4%
Awọn Yoruba	6,000,000	45%	6.2%

Eyi jasi pe ti enia kankan ni ipinle mẹtẹta yio jẹ bayi:—

Ipin Ilẹ	Dida owo si apo Ijọba	Pinpin owo na lori enikankan
Hausa kan	2d. (kobo meji)	3½d. (kobo mẹta abọ)
Ibo kan	3½d. (Kobo mẹta abọ)	5d. (kobo marun)
Yoruba kan	7½ (kobo meje abọ)	1d. (kobo kan pere)

3. Eyi ti han gbangba idi ti Dokita Azikiwe se nfẹ oju mọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun nibiti Yoruba pe pupọ. Omugọ tabi aṣiwere enia nikan ni o le so pe on ko ti pe N.C.N.C. fẹ ma nin awọn enia Ipinlẹ Ijọba Iwọ-Orun nitoripe awa ti a da owo ti o pọju ni awa nfẹ ki o ko eyiti o kere ju nigbati Esusu ba to lati pin. Owe awa Yoruba nipe "Ija ti a ba da ni a nko mọ [illegible]." Sugbọn eyi ko ba ti N.C.N.C. mọ.

Ẹ ma Huwa Akotileta

IBAJẸ ọjọ kan ko tan ni ogun ọdun. Ọba Ataọja ti Oshogbo sọ ijinlẹ ọrọ ninu ipade ti awọn ara Ọdun ṣe ni Oshogbo laipẹ yi. O fihan gbangba wipe awọn ọmọ Yoruba ti nwọn wa ninu ẹgbẹ aladiẹ nko ogun ibi baba wọn ta nI. Bi ojulowo ọmọ Yoruba kan ba dibo fun akukọ ohun ni o jẹ. Ataọja sọ wipe ẹniti o ba d'ibo fun akukọ dabi onile ti o mu kokoro ile rẹ le ole lọwọ fuora ara rẹ. Onile ti o ba mu kokoro ile rẹ le ole lọwọ kii ṣe ọlọgbọn, aṣiwere ni.

Ibikibi ti awọn Ibo alakukọ ba wa nwọn kii wa rere ẹlomiran ju rere ti Ibo alakukọ ọmọ iya wọn lọ. Ẹnikeni ti o ba dibo fun akukọ ko ire Yoruba danu ni. Kini awọn alakukọ yi ti ṣe fun nyin ri? Kini awọn le ṣe fun nyin? Kosi. Ẹ ṣakiyesi wipe Azikiwe sọ laipẹ yi ni Oshogbo wipe bi awọn Ibo alakukọ ba fi le ri ibi gba Ijọba ilẹ Yoruba lọwọ awọn ọmọ Yoruba OSADEBE ni awọn yio fi ṣe olori Ijọba.

Tani OSADEBE? Ibo ni. Ṣe ẹ ri oju aiye bayi? Ibo ni Azikiwe ti o jẹ olori Ijọba ti ilẹ Ibo. Sardauna ti o jẹ Hausa ni olori Ijọba ti ilẹ Hausa. Eto ti Azikiwe ni pe ki Ibo tun wa jẹ olori Ijọba ti ilẹ Yoruba. Oluwa ko nii fi wa sẹhin. Ibo ti yio ba Ijoba yio de ilu baba rẹ. Nib'n kọ.

K'oju ma ri'bi, ẹsẹ ni ogun rẹ. Tẹletile, Tayatayа, tomotọmọ, tọkọtọkọ, tẹbitẹbi ni ki ẹ lẹ'ki a dibo fun OPẸ. Ibẹ ni igbala wa ati ti awọn ọmọ wa wa. Ẹnyin onkowe wa lọ ẹniwasu ni a fẹ kiẹ fi iṣẹ yi ṣe. Ẹ wasu ibodidi yi kakiri adugbo nyin ati kakiri gbogbo ibi ti ẹ ba ni enia de. Ẹ wọ ile ti ẹ ko wọ ri lati ṣe alaye ọrọ ibod'di yi. Ẹ ki ẹniti ẹ ko ki ri lati ni anfaani lati la ọrọ ibod'di yi ye wọn.

Ẹ sọ gbangba fun wọn wipe ẹniti o ba dibo fun OPẸ ni owu igbala Yoruba. Ọna ti a fi le bọ loko ẹru Ibo ni ki a dibo fun OPẸ. Bi a ba ni ẹdun kan si ara wa, ẹ jẹki a pa a ti na. Ẹ jẹki a koko le Akata jinna na ki a to wa ba adiẹ wi. Ẹ D'IBO F'ỌPẸ

EWO L'Ẹ ṢE?

ARIṢE ni arika, arika ni baba iregun. Nigbati eto idibo ti bẹrẹ ni awọn Ẹgbẹ Ọlọpẹ ti nṣ'ro lẹsẹsẹ orisirisi iṣẹ ti awọn ti ṣe fun ilọsiwaju Iwọ-Orun Naijiria ati pana-julọ fun ilọsiwaju ati idagbasoke gbogbo ilẹ Ku-Ootu-O-Jiire. Nwọn sọ pe awọn pese ẹkọ-ọfẹ fun gbogbo awọn ọmọde. Kosi ẹniti o le ja wọn niton arun oju ni. Gbogbo wa ri ẹkọ-ọfẹ yi, o si ti bẹrẹsi ṣe awọn ọmọ wa ni rere. Kini idahun awọn alakukọ si eyi? Eyiti awọn ỌLỌPẸ ṣe ni a ri yi. Ewo l'ẹ ṣe o, ẹgbẹ aladiẹ?

Awọn Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ṣe eto egbogi ọfẹ fun gbogbo ọmọde. Bi aisan ba nṣe ọmọde kan tarara ni yio lọ sọdọ Dokita ti nwọn yio si tọju rẹ l'ọfẹ. Eto yi wa fun gbogbo ọmọde jakejado Iwọ-Orun. Arun oju ni eyiyi na. A ri pe bi nwọn ti wi yi ni ọrọ ri. Eyiti awọn ỌLỌPẸ ṣe niyi. Ẹgbẹ aladiẹ, ewo l'ẹ ṣe o?

Ibiti ọda ko si ri awọn ỌLỌPẸ sọ pe awọn ti yọ ọda si. Awa paapa ri eyi ni gbogbo ọna titi ti a nrin. Ilu ati agbegbe nlanla ti ọda koi tii de ko pọ. Pupọ ninu ibiti ọna titi koi tii de ri tẹlẹ ni nwọn ti ṣe ọna titun de ti awọn enia si ni anfaani lati maa wọ moto de'bẹ. Eyiti awọn ỌLỌPẸ ṣe tun niyi o. Ewo l'ẹ ṣe o, ẹgbẹ aladiẹ?

Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni o ṣe eto ti o fun awọn mẹkunnu ati talaka ni ẹnu ninu igbimọ ilu wọn. Gbogbo adugbo adugbo ni nwọn ni aṣoju ti nwọn yan fuora wọn ninu Kansulu wọn loni. Ijọba kuro ni Ijọba ti awọn Ọba ati ti awọn Ijoye nikan, o di Ijọba ti Ọba ti Ijoye ati ti mẹkunnu pẹlu. Ajumọṣe ti awọn ỌLỌPẸ dasilẹ yi si mu ilọsiwaju wa. Eyiti awọn Ọlọpẹ ṣe ni nwọn tun ka silẹ yi. Aladiẹ ewo l'ẹ ṣe o?

Awọn Ọlọpẹ ni nwọn ṣe eto lati ya awọn agbẹ lowo ki nwọn le maa ri owo gba lebira lati tun oko wọn ṣe. Kosi agbegbe agbegbe ti eto owo yiya fun awọn agbẹ yi ko de. Eto ti awọn ỌLỌPẸ tun ṣe nisisiyi fun iranlọwọ awọn agbẹ tobi o si gbooro ju ti atiọ lọ. Ẹnyin alakukọ, eto wo lẹ ni ẹ ṣe ri fun rere ati ilọsiwaju awọn agbẹ? Awa ko mọ ọ.

Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni o sọ owo koko di giga loni. Eyiyi ni o fun awọn agbẹ ni ifọkanbalẹ. Koko ti nwọn ti nta ni ogun pọnun tabi ọgbọn pọnun ri wa di igba pọnun ṣarai lori tanun kọọkan loni. Eyiyi ni o mu ki awọn agbẹ maa rin fanda. Eyiyi ni o mu ki ọja ta. Awa ri pe awọn ỌLỌPẸ ṣe eyi. Ẹnyin aladiẹ, ewo l'ẹ ṣe o?

Nigbati ewu awu koko ti adu nbaa ja. Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni o ṣe eto lati dabobo koko ati lati ran awọn agbẹ lọwọ ki iṣẹ wọn ma bọ si adanu. Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni o ṣe eto ti a fi nya awọn agbẹ lowo lati fi ra ẹrọ ati ogun ti nwọn yio fi ba adu ja. Bi ko

WO OJU EWE KẸRIN

Iwe si Olotu Irohin Yoruba

OSHOGBO KỌ TI RAHIMI

ALABUKU ni awọn aladiẹ. Kini a ti pin itan aju ki o to kan Iemọmu? Kini nwọn ti to ọrọ ki awọn alakukọ to wa pe Rahimi ni o yẹ Oshogbo fun aṣoju ninu Igbimọ Aṣofin ni Ibadan?

Tabi nwọn ko mọ ẹniti njẹ Rahimi ni? Nwọn tilẹ nfun aṣoju na ni tabi nwọn njan an ki o to wa di wipe yio kan Rahimi? Awọn aladiẹ wọnyi ma kuku ri Oshogbo fin o. Ṣugbọn awaw inanra itaoin taoin awa na ni a ri ba wi. Nigbati ati fi awọn ojulọwo ọmọ wa silẹ nijọun ti a lọ dibo fun Kọla onikasukasu ọmọ Otan ni arifin ti fẹ wọ ọrọ wa. L'otẹ yi awọn alakukọ yio ri i gbangba wipe awa kiiṣe were.

Awa ko gba Rahimi. A ko nii dibo fun Rahimi. A ko gbagbe ọpọlọpọ irọ ti awọn alakukọ pa fun wa leṣin. A ko gba were. T'ỌPẸ ni awa yio ṣe. Ni oju mi, kiiṣe inu Igbimọ Aṣofin ni o yẹ ki Rahimi lọ. Iṣẹ palaki ti yio dunmọ Oshogbo ki Rahimi koko ṣe ni pe ki o gbiyanju lati tete lọ pari ija ti o wa larin on pẹlu awọn ọlọṣẹ onigbajamọ ati alagbafọ. Iranlọwọ pupọ ni yio si jẹ bi Rahimi ba le tete pari ija ti o wa larin on pẹlu awọn obirin ti nta pako ni Ita Olokan. Titi ti ija na yio fi pari kosi ohun ti awọn ọlọṣẹ, alagbafọ, onigbajamọ ati onipako ni iba Rahimi ṣe.

Emi ni,
AFAIWẸṢAYỌ.
Station Road, Oshogbo.

Ẹ dibo F'Ọpẹ

ỌRỌ ALAṢẸ IDIBO

Nigbati mo ba nyin sọrọ kẹhin, mo lo akoko diẹ lati ṣe alaye lori awọn ẹsẹ ti o jẹmọ ibo didi. Loni, mo fẹ ba nyin sọrọ nipa bi yio ti ṣe rọrun fun nyin lati dibo ni ọjọ Satide, eyi ni ọjọ kẹrindilogbọn oṣu May, gẹgẹ bi ẹ ba ni ẹtọ lati dibo.

Ni ọjọ Satide, ọjọ kọkandinlogun tabi lọjọ ọsẹ ogunjọ oṣu yi awọn alakoso idibo jakejado Ipinlẹ Iwọ-Orun yio lẹ iwe aworan kan mọ gbogbo ibiti ti a o ti dibo ni ọjọ kẹrindinlogbọn oṣu yi. Aworan na dabi eyiti ẹ ri ninu oṣu Nofẹmba ọdun to koja, ẹ o si ri apoti nla kan.

Awọn aworan wọnyi li a o lẹ mọ awọn ile ibiti a o dibo. Iwe keji ti a olẹ mọ ara awọn ile na yio ti oruko ati ami awọn ti a o dibo fun han nyin, ati agbegbe ibiti olukuluku won ti forukọ silẹ fun idibo. Akoko idibo bẹrẹ ni agogo mẹsan owurọ titi di agogo marun irọlẹ ọjọ Satide, ọjọ kẹrindinlogbọn oṣu May.

Mo tun fẹ fi akoko yi gba nyin ni iyanju pe ki ẹ ri pe a ko ya awọn iwe aworan yi. Ki ẹ si ri pe awọn janduku tabi awọn ipata enia ko ya iwe na kuro lara ibiti a lẹ wọn mọ. Mo si fẹ ki ẹ ṣakiyesi awọn iwe na daradara.

Bi a ba ṣe eleyi, ẹnikẹni ti yio dibo yio ti mọ ile ibiti on yio dibo ni ọjọ kẹrindinlogbọn oṣu yi.

Ni ọjọ idibo, ẹ lọ si ibiti ẹ ni ẹtọ lati dibo. Bi ẹ ba lọ si ibomiran, nwọn ko ni gba nyin laye lati dibo.

Wakati mẹjọ gbako li a fi silẹ lati dibo fun awọn enia nibẹ. Awọn oṣiṣẹ ti ko si labẹ iṣẹ Ijọba, Ijọba Ibilẹ tabi labẹ Oyinbo oniṣowo ni lati tete lọ si ile idibo, mo si ni ireti pe nwọn yio ti dibo won ki o to to agogo mejila ọsan. Gbogbo awọn oṣiṣẹ yoku nilati gbiyanju lati lọ dibo ni kete ti nwọn ba buṣe ni ibi iṣẹ won ni Satide ọjọ kẹrindinlogbọn oṣu yi.

Nigbati iwọ ba nlo si ibiti iwọ yio ti dibo, mu we kekere lọwọ, eyiti a o kọ nomba iwe idibo rẹ si. Eleyi ki ṣe idẹra fun ọ lati dibo, bi iwọ ko ba ni iru iwe kekere na; bi a ba ti le ri orukọ rẹ ninu iwe idibo ni ibiti o yẹ fun ọ lati dibo abuṣe buṣe. Lọkọọkan li ẹ gbodọ lọ dibo ni ile idibo. A o si tete da nyin lohun, bi ẹ ba ni suru, ti ẹ ko si huwa jagidijagan.

Nigbati o ba de ibi idibo iwọ yio ri awọn aṣoju eni ti a fẹ dibo yan. Awọn aṣoju wọnyi yio tun jẹ oluranlọwọ fun o bi [illegible] kan tabi [illegible] ba wa.

Ni ibi ile idibo alakoso iṣẹ idibo yio fi gbogbo ohun ti o ba nṣẹ nibẹ han ẹ. A ti fun alakoso ibi iṣẹ yi ni aṣẹ lati le ran ọ lọwọ ninu iṣorokiṣoro to ba wa. A si tun fun ni agbara lati mu ẹnikẹni ti o ba huwa aito ni ibi idibo. Lẹhin ti a ba ri orukọ rẹ ninu iwe ti a kọ orukọ awọn adibo si, ẹnikẹni ninu awọn aṣoju awọn eni ti a fẹ dibo yan le dide lati tako orukọ pe o ko yẹ lẹni ti o le dibo. Bi a ba tako orukọ rẹ, iwọ maṣe binu masi jẹki irẹwẹsi de si ọ. Bi iru nkan bẹ ba ṣẹlẹ si ọ, alakoso iṣẹ ibi-idibo yio bere gbolohun ọrọ meji pere lọwọ rẹ bayi:— "Ṣe orukọ rẹ lo wa ninu iwe yi" (yio ka orukọ rẹ gẹgẹbi a ti kọ silẹ ninu iwe ti a kọ orukọ awọn adibo si) "Njẹ iwọ ko dibo nibi yi tabi ibomiran loni yi?" Ti o ba ti le fesi si awọn ibere wọnyi pẹlu idaniloju a o fun ọ laye lati dibo. Ṣugbọn lẹhin igbati o ba dibo tan ti alatako rẹ ba le fi han kedere pẹlu idaniloju ni ile idajọ pe o ṣe madaru, a o fi ofin mu ọ.

A tun fun olori iṣẹ ile idibo lagbara lati yẹ gbogbo ara awọn ti o fẹ dibo wo ki wọn to lọ dibo. A ṣe eleyi lati fi di awọn adiboyanni lati huwa agabagebe. Bi olori ibi iṣẹ idibo ba fẹ yẹ ara rẹ wo ko to dibo, iwọ ko gbọdọ kọ fun un. Obirin lo ma yẹ ara obirin ti o ba fẹ dibo wo. Enikẹni ti o ba kọ ti ko jẹ ka yẹ ara on wo a ko ni fun laye lati dibo.

Lati ṣe idaniloju wipe ẹnikẹni ko dibo ju ẹkan lọ, eto ofin ti 1955 ti a fi yan awọn aṣoju si ile Ijọba Ibilẹ sọ bayi wipe ka fi ọwọ ẹnikẹni ti o ba fẹ dibo tẹ otẹ alabawọn ka to ja iwe ibo fun un. Jọwọ ki o ri wipe ko si ami abawọn tadawa lọwọ re ki o to lọ si ibi idibo. Bi iru ami bẹ ba wa lọwọ rẹ awọn aṣoju ti o wa nibẹ, yio tako o pe o ti dibo nibikan, iwọ a si tun maṣe wahala lati ṣe idaniloju wipe o ko ti dibo.

Lẹhin igbati a ba ti ri orukọ rẹ ninu iwe ti a kọ orukọ awọn ayanni si, a o fi tadawa kun oju ati ekannu atampako ọwọ osi rẹ ka to ja iwe ibo fun ọ. Ki o to gba iwe ibo o ni lati ri pe a fi otẹ idibo tẹ ẹ. Eleyi rọrun lati ri. Nigbati a ba ti fi otẹ yi tẹ, yio lu iho kekere sara iwe ibo na ti a ja fun o. Ki o ṣakiyesi wipe ẹnikẹni ninu awọn oṣiṣẹ tabi aṣoju nibi idibo ko ko nkankan si iwe ibo ti won ja fun ọ. Ranti pe a ko ko nkankan tabi a ko fi ami kankan sara iwe ibo ti a ja fun ọ. Bi a ba ri ami kankan lara rẹ a o ni ka mọ awọn toku nigbati a ba nka wọn.

Lẹhin ti a ba ti fun ọ ni iwe idibo rẹ ti a si fi otitẹ ọwọ osi rẹ tẹ ẹ, iwọ nikan gedegbe ni yio wọ iyara idibo lọ nibiti a gbe awọn apoti si. Ọkọọkan ninu awọn apoti dudu yi ni a fi awọn ami ẹgbẹ awọn ti ẹ fẹ dibo fun si, ẹ o si ri orukọ wọn lara awọn apoti na.

Ẹ lọ si ibi apoti eniti ẹ fẹ dibo fun, ki ẹ si fi iwe idibo nyin sinu apoti na. Ẹ maṣe fi iwe nyin sori apoti na, ẹ ju sinu iho to wa lori apoti na. Bi o ba nṣiyemeji, mu iwe rẹ lọwọ ki o si wa bere iranlọwọ lọdọ awọn alabojuto ile idibo.

Kete ti o ba ti ju iwe idibo rẹ sinu apoti ẹniti o fẹ dibo fun tan, maṣe duro mọ ni agbegbe ibiti a ndibo nitoriti ko si ohun miran fun ọ lati ṣe nibẹ.

Maṣe mu iwe idibo rẹ jade nibiti a o ti dibo, bi o ba ṣe bẹ, ẹṣẹ nio. Awọn alabojuto ile idibo ni ẹto lati yẹ ara rẹ wo, ki i ṣe ki o to dibo nikan ni, ṣugbọn ati lẹhin ti o ba dibo tan.

Mo fẹ ran nyin leti pe ni ọjọ idibo, a ko gba ẹnikẹni laye lati maa ṣe iwasu fun awọn ọmọ ẹgbẹ, paapa nibiti ko jinn ju ẹgbẹta ẹsẹ bata si ile idibo. Ẹṣẹ si ni lati kigbe orukọ ẹgbẹ kan ti o jẹ mọ idibo na, ẹnikẹni ko si gbọdọ fi ami ẹgbẹ kan sara ni ẹgbẹta ẹsẹ bata si ibi idibo ni ọjọ Satide, ọjọ kẹrindinlogbọn oṣu yi.

Bi gbogbo nyin ti ẹ ni ẹto lati dibo ni ọjọ idibo ba hu iwa pẹlẹ, ko ni si wahala kankan fun nyin. Mo ti fun awọn alakoso ile idibo ni imọran lati ran gbogbo awọn ti yio dibo lọwọ lakoko idibo.

Bi ẹ ba pa awọn imoran aṣaju nyin mọ, o da mi loju pe pẹlu ayọ li a o maṣe iranti ọjọ idibo na fun ọna suru ati iwa pẹlẹ ti awọn ara Ipinlẹ Iwọ-Orun fi yan awọn aṣoju won si ile Igbimọ Aṣofin ti Ipinlẹ Iwọ-Orun ni 1956.

Mo ni ireti pe, a o ma sọ lẹhin idibo yi pẹlu iṣiri gẹgẹ bi ogorun ọkẹ enia ti Ipinlẹ yi ṣe huwa daradara bi awọn ara Togoland nigbati nwọn ṣe idibo tiwọn ni lọlọ yi pe nigbati nwọn ndibo, nwọn huwa omoluwabi eyiti o yẹ ki gbogbo ngbaiye fi ṣe apẹrẹ.

N. C. N. C. ko ni ibo

OGBODO ya ẹni ti o ba ni lakaye lẹnu lati ri i pe Ẹgbẹ Alakukọ (NCNC) "ngbidanwo" lati fi han pe awọn wa nibẹ ninu idibo ti nwọn yio ṣe lati wọ Igbimọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun ni ọjọ kẹrindilogbọn oṣu yi.

Idi iyanu na ni pe lati igbati Ẹgbẹ Alakukọ ti jẹ gaba si ilẹ Ibo kini anfani ti nwọn ṣe nibẹ? Pataki ni ẹkọ-iwe jẹ fun gbogbo awọn ọmọde l'okunrin ati l'obirin nitoripe ogun ti ki i tan ni o jẹ fun wọn.

Dipo ki Ijọba Ẹgbẹ Alakukọ fi ṣe iranwọ fun awọn ọmọde ninu ẹkọ-iwe, nṣe ni nwọn ko bikita lati fun wọn l'ẹkọ na. Nwọn kọ lati san owo awọn oluko wọn. Nitorina ni ọpọlọpọ ile-iwe Ibo fi wa ni titi. Ko si ọmọluwabi ninu Yoruba ti yio fẹ lati dibo fun wọn wọ'le Igbimọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun. E maṣe dibo fun wọn, ẹ ma jẹki nwọn fun tan nyin danu.

Emi ni,
Y. AYINLA DISU.
Eko.

Ẹ ku abọ ẹnyin arinrin-ajo

ENU ko gba ọpẹ ni irin-ajo ti Alakoso Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun Naijiria, Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ ati awọn ẹmẹwa rẹ rin fun idagbasoke Naijiria, paapa Ipinlẹ Iwọ-Orun Naijiria, jẹ. Mo ki ẹnyin arin-rin-ajo na pupọ, ẹ ku'ṣe.

O dun mọ mi pupọ, mo si ba nyin yọ nitori Eni-Mimọ-Julọ ilu Romu, Popu Pius Kejila Olori gbogbo Ijọ Aguda yika azabaiye gba nyin l'owo l'ẹsẹ (gba nyin pẹlu ibukun Oluwa). Ibukun na yio ma a bẹ pẹlu nyin titi lai-lai.

Ẹ ku abọ! ẹ ku ori ire!!

Emi ni,
D. O. FABODE.
Ibadan.

Ejinrin nfẹ ẹrọ Asọ'rọ-ma-gb'esi

ILU Ejinrin jẹ ọkan ninu awọn ilu ti ki i fi ofin Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun ṣere (ki i tapa si ofin Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun rara). Ṣugbọn abuku pataki ni o jẹ fun ilu yi fun alaikoni ẹrọ asọrọ-ma-gb'esi (radio).

A bẹ Ijọba ki nwọn ba wa fi ẹrọ asọrọ-ma-gb'esi na si ilu yi. Bi nwọn ba ṣe bẹẹ, inu awa ara ilu yio dun pupọ, a o si dupẹ.

Emi ni,
Oloye Rashidi Raji Balogun
Ejinrin.

O dun mọ mi

INU mi dun nigbati mo ka Iwe Irohin Yoruba ni Ile-Ifẹ pe yio bẹrẹ si ma jade lẹmeji l'ọsẹ-ọsẹ.

Adura mi ni pe Olawa Olodumare yio ma ran nyin lọwọ. Laipẹ, ẹ o tun le maa jẹki Iwe Irohin Yoruba yi maa jade lojojumọ.

Mo ki Olotu ati awọn Oludasilẹ Iwe Irohin Yoruba ati awọn oṣiṣẹ nyin, ẹ ku iṣẹ o. Mo si bẹ nyin pe ki ẹ tubọ ma a ba wa tuna aṣiri awọn Jagunlabi nitoripe Ibo ni nbo. Ẹgbẹ Olọpẹ ni yio bori lagbara Edumare.

Emi ni,
J. O. SHOYINKA.
Ile-Ifẹ.

Nwọn gbe Anifalọba gun aayan

NKAN nla ni redio ati iwe irohin nṣe. Awọn mejeji nran wa lọwọ lati bo lọwọ itanjẹ. Gbogbo ohun ti nlọ laiye ni a ngbọ loni. A mọ wipe loni Afẹnifẹre ni a le pe ni ẹgbẹ ti o to ẹgbẹ gan an ni Iwọ Orun Naijiria. Nwọn ni enia, nwọn ni iwa nwọn si ni owo.

Mo mọ awọn alakukọ. Mo ti gbe arin wọn ri. Nwọn ko ni enia. Nwọn ko ni iwa. Awọn alakukọ yan arakunrin mi kan ti a npe ni Anifalọba fun Igbimọ Aṣofin nla ti nwọn fẹ dibo fun laipẹ yi. Ohun abuku tilẹ ni wipe ẹgbẹ ti o to ẹgbẹ ki o ma ri enia fakalẹ afi Anifalọba. Kini Anifalọba yi mọ nipa iṣelu. Bi nwọn ba nso Ijinlẹ Oyinbo Anifalọba paapaa yio maa wa ongbufọ ni.

Awa ni a yan Anifalọba ni Kansilọ. Ko ṣe iṣẹ Kansilọ na daradara. Awa ara adugbo rẹ si pejọ a sọ wipe a ko fẹ ẹ ni Kansulu mọ. A sọ wipe a ko ni igbẹkẹle si i fun iṣẹ rẹ ni Kansulu. On paapaa mọ eyiyi. Gbogbo adugbo wa ni nwọn mọ wipe Anifalọba ko ṣe iṣẹ Kansulu de ibiti o gbe tẹ wa lọrun. Baiti o ṣe iṣẹ Kansulu kekere bi tiwa ti na ni awọn alakukọ wa le lọ yan ki o wa lọ si Igbimọ Aṣofin nla ni Ibadan? Awọn alakukọ paapaa ko le ṣaimọ pe Anifalọba ko tẹwọn to fun iṣẹ yi. Emi ro pe nwọn fẹ gbe gun aayan ni. Igba gbon'mi o ti i. ẹru apẹrẹ ni?

Kini Anifalọba tilẹ ṣe fun Ogbomọṣọ ri? Ninu eto ilọsiwaju ilu wo ni a ti gbọ oruko rẹ ri? Tani mọ Okolo rẹ l'Ọyọ? Lakaye melo ni ọmọkunrin na ni lati fi ṣe iru iṣẹ bantabanta ti ipo yi npe fun? Ṣugbọn bi eke ba ro ẹlọ ika kọ ni yio du a. Ogbomọṣọ kii ṣe were. Awa ko nii dibo fun Anifalọba. A ko nii dibo fun akukọ tabi iyekan akukọ to nje kokurọ. OPẸ ni awa o dibo fun. Tobatọba wa, tijoyetijoye wa, tayatayа, ati tomotomo wa. OPE NI A O DIBO FUN. Bi Anifalọba paapaa ko ba dibo fun OPE ekurọ Ifa le bere lowo re. E DIBO F'OPE.

Emi ni,
JIMỌ KASALI
Ita Alasa, Ogbomọṣọ.

Ẹ dibo F'Ọpẹ

Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre

EWO L'Ẹ ṢE?

LATI OJU EWE KEJI

Iba si eto ti awọn ỌLỌPẸ ṣe yi lati gba koko silẹ gbogbo igi koko ilẹ wa ni iba fẹrẹ run tan loni. Eyi-ni awọn ỌLỌPẸ ṣe niyi. Ẹgbẹ aladiẹ, ewo l'ẹ ṣe o?

Ọ ọla Ọbafẹmi Awolọwọ, Olori Ijọba Iwọ-Orun ati aṣ waju Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ṣẹṣẹ ti Ilu Oyinbo de ni. O mu oriṣiriṣi iṣẹ bọ wa ti yio da silẹ kakiri oriṣiriṣi ilu fun rere ati ilọsiwaju awọn enia wa. Eto ti o mu bọ ga pupọ. Tani o mu wa fun? Awa ti a wa ni Iwọ-Orun Naijiria ni naa taa-'ulọ awa Ku-Ootu-O-jire.

A ri eyi. Ewo ni awọn alakukọ mu wa fun wa ri bi iṣẹ? Melo ni ao tilẹ ka ninu ehin Adepele? Ohun ti Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ṣe fun wa tayọ kika. Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ni o yẹ ki a dibo fun. Bi a ko titori ohunkohun dibo fun wọn ao tori iṣẹ rere gbogbo ti nwọn ti nṣe dibo fun wọn. A ri ohun ti awọn ỌLỌPẸ ṣe. A o dibo f'ỌPẸ. Ẹgbẹ Aladiẹ, ewo l'ẹ ṣe o?

Ẹ dibo F'Ọpẹ

Ilera mi daradara

Andrews

L'arọ

Iwọn iba ẹkun ṣibi "Andrews" kekere kan ti to f' awọn ọmọde. Eyi ni ohun mimu ti nho ṣuṣu, anfani ti o nṣe f' awọn ọmọde n'pa nrun inu wọn ṣe ati fifọnu ko ni'ye.

Nigbakugba ti o ba ji l'arọ ti o si mọọ l'ara pe ara rẹ ko gbe kankan, ṣe iranti pe "Andrews" ti o nho ṣuṣu yio mu ẹ l'arada ni kia. Gbogbo ohun ti o ni lati ṣe ni pe:- (1) Mu pangolo "Andrews" rẹ jade. (2) Bu ẹkun ṣibi kekere kan sinu omi ki o ru u pọ kia-kia (3) Bi o ba ti nru soke ni ki o ti gbee mu.

"Andrews" bi ti o ognu ara tile o ngmu ki ẹnu dun, a mu inu rẹ se pese, a si fun ẹdọ l'agbara. Lakotan, wẹrẹ ni "Andrews" nii gbogbo idoti inu inde laisi inira. Nitoribẹ, maṣe gbagbe "Andrews" rẹ fun ilọsu ati imarale.

Agolo Tulyungde 3/- • Agolo Imudani 2/- • Agolo Ka lo wo 1/3

Afi ọkan tan Oloye Awolọwọ ati Ẹgbẹ Afẹnifẹre

Lati ọwọ Awọn ọmọ Ẹgbẹ Ijẹṣa Jos

AKOKO na de ti gbogbo enyin ọmọ Obokun nilati dibo yan eniti yio ṣe oju' nyin ni Igbimọ Aṣofin ti Iwọ-orun. Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Awọn ẹgbẹ yi ṣe ileri ni ọdun mẹrin sẹhin nwọn si mu ileri wọn ṣẹ. Bi mo ba nka awọn iṣẹ pataki-pataki ti ẹgbẹ yi ti ṣe, mo rope yio gba wa lakoko pupọ. Ṣugbọn, sibẹsibẹ mo nilati fẹnu ba diẹ ninu awọn iṣẹ nla-nla yi. Ninu iṣẹ na ni a ri Ile-Iwe ọfẹ fun awọn ọmọ wa, Ile Iwosan fun gbogbo awọn enia ti ko ni alafia to, Iranlọwọ f'awọn Agbẹ ati awọn oriṣiriṣi bẹẹ ti o mu ilọsiwaju wa ni ilẹ Iwọ-Orun.

Ẹ jẹki a tun ronu si awọn eto nla ti o wa niwaju wa— Awọn eto lati da oriṣiriṣi iṣẹ silẹ fun anfani wa ati awọn ọmọ wa ti Oloye Awolọwọ lọ ṣe laipẹ yi nilu Oyinbo. Awa ti a wa lokere l'a m'oyi awọn ẹgbẹ oṣelu ti o wa ni ilẹ wa. A!, ẹgbẹ ti o dara bi Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko si. Ẹgbẹ ti o duro le ori apata ti o nṣe ileri, ti o si mu ṣẹ.

Ẹ gbọ, enyin ara wa, bi ẹ ba dibo fun "OPẸ", eyiti o nṣe Ẹgbẹ AFẸNIFẸRE, alafia yio wa fun wa ni ile ati loko. "OBOKUN" gba wa lọwọ Ẹgbẹ Fadahunsi o. Ẹgbẹ Alakuko ti ko mọ iyi awọn Ọba ati awọn Ijoye wa, ẹgbẹ onijibiti, ati afọwọra. Boya ẹ ṣe 'ranti pe laipẹ yi ni a gba aga nidi Ọgbẹni Adegoke Adelabu, eniti o ti nṣe Alaga Igbimọ oṣelu ti Ibadan ti o si tun jẹ igba-keji olori Ẹgbẹ Alakukọ (N.C.N.C.) ti ilu, Ibadan fun owo ehin ti o gba lọwọ awọn eniti o nwa iṣẹ.

Bakanna, mo tun fẹ ran nyin leti pe Ojike ati Ọgbẹni Agu ni'lu awọn Ibo (Ila-Orun) ti jẹ Minista ati Akọwe Minista ninu Ẹgbẹ Alakukọ (NCNC) ki a to sọwọn di "ẹdun arinlẹ" nipa iwa riba, ati ojukokoro ti a si ti le wọn kuro lori oye.

OLOYE ỌBAFEMI AWOLỌWO

* * * *

Kilo fa gbogbo awọn iwa buburu yi? bikoṣe ainitẹlọrun wọn. Bi ẹ ba lọ dibo fun wọn, iru iwa palapala bayi ni nwọn yio ma a hu ninu Igbimọ wa.

Lẹkan ri, a tu Igbimọ Aṣofin ti Ila-Orun ti iṣẹ ilu awọn Ibo ka nipa iwa aiṣododo wọnyi. Awọn bi igbimọ mẹwa, ti awọn alakukọ (N.C.N.C.) nṣe atọna rẹ ni a ti wo lulẹ nitori iwa jibiti ati riba jijẹ won. Ọkan ninu wọn ni IGBIMỌ TI OSELU IBADAN ATI AGBEGBE RẸ, ninu eyiti Ọgbẹni Adegoke Adelabu ti jẹ alaga ri.

Mo fẹ ki ẹ tun lọ ṣe akiyesi ohun ti Ọgbẹni J. O. Fadahunsi nfi oju awọn ọba ati oloye wa ri ni Ilesha ati agbegbe rẹ kan nisisinyi. Ẹ wo ti Baba wa—Ọbanla Ogedegbe ati awọn Ijoye bẹẹbẹẹ b Fadahunsi ti nṣe won—A! "OBOKUN" JỌWỌ GBA WA LỌWỌ IJOBA FADAHUNSI ATI AWỌN ẸGBẸ ALAKUKỌ O.

Nigbati a fẹ dibo ti ọdun kẹrin sẹhin, Ọgbẹni Fadahunsi ṣe ileri pe on yio din owo-ori ku, nje o le ṣe bẹẹ?—rara. Kaka ki ewe agbon dẹ, koko ni o tun le si i. Nigbana ni o ri aye lati fi owo-ori kun un fun awọn ti o nta ata, igi, iyọ ati oniru. A!, FADAHUNSI, "OBOKUN" A BINU O.

Ijọba ẹgbẹ AFẸNIFẸRE fẹ mu ọkọ oju irin wa si Ilesha, Ọgbẹni Komolafẹ ni ko dara bẹẹ—A! *OBOKUN* A BINU O.

Ijọba Ẹgbẹ Alakukọ (N.C.N.C.) ṣe ileri pe on yio

Wo oju ewe karun

Ẹnyin Ọmọ O'dua, Ẹ Dibo Fun Ọpẹ

Lati ọwọ S. O. SHOYINKA, ILE IFẸ
Onitan Ajiran Ilu Oku

GẸGẸ bi a ti ngbọ lẹnu awọn Habanla wa pe Ile Ifẹ ni a tiṣẹ—eyiyi nipe ibẹ ni orirun wa— O si dun mọ mi pe ibẹ gan an na ni Ẹgbẹ Ọlọpẹ yi ti f'ẹsẹ mulẹ gan an. Akoko ti ngo kọkọ de Ile Ifẹ ni yi, nipa fifi ọrọ jomi toro ọrọ lẹnu ara Ile Ifẹ ati agbegbe rẹ, mo ri i pe ti Ọlọpẹ ni gbogbo wọn nṣe.

Njẹ Ọlọrun paapa ko ha lọwọ ninu Ẹgbẹ yi bi? Oluwa lọwọ ninu rẹ—nitoripe a t'orilẹ ni Oluwa ti gbe e dide. Enikeni ti o ba si fọwọ osi toka ilu rẹ, Ọmọ ale ni. Ọrọ Ọlọrun wi be e pelu. Ẹ dibo fun Ọpẹ, Ẹnyin ọmọ O'dua.

IJOBA "ỌPẸ" TU NI LARA

Bi ile san ni, bi ko san ni, awọ laa wo, lati igbati ijọba ti bọ si awọn Ẹgbẹ Ọlọpẹ lọwọ, nwọn ko ṣe ohun buburu kan afi rere, nwọn ko ile-iwe ọfẹ, nwọn la titi oloda o ndan koro-ko, nwọn f'a Omi tẹu ati ina ilẹntriki wọ ọpọlọpọ ilu— nwọn mu ẹrọ redio aṣọrọ-magbesi wa si awọn Ilu Iwọ Orun, olukuluku ngbọ irohin lati ọna jinjin rere— Eyi ki ha ṣe ilọsiwaju bi?

Ẹronu nyin dada, ki ẹ dibo kikun fun Ẹgbẹ Ọlọpẹ, Ẹgbẹ Afẹnifẹre.

ỌLỌLA OBAFEMI AWOLỌWỌ RELU OYINBO FUN ILỌSIWAJU AWA ENIA DUDU

Ọgbẹni wa, Ọlọla Obafẹmi Awolọwọ re ilu Oyinbo fun ilọsiwaju ilẹ enia dudu, o fi ile ati ọna rẹ silẹ lati lọ wu ire ilu wa. Ewo ni awọn jagunlabi ṣe o? Mo bi nyin? Irọ ni nwọn npa kiri, ati mọ daju pe bi otitọ ba de ọja nṣe lo nkuta, ṣugbọn owo lọwọ la nra eke— Gbogbo awọn ọmọ karọ-o-jire ti ri idi awọn jagunlabi, irọ wọn si ti pin—Ẹ dekun a ti maa tẹle awọn alaiṣoto wọnyi, ẹ dibo fun Ẹgbẹ Ọlọpẹ ki ẹ le ṣori 're.

Ẹ MA GBỌ T'AWỌN ELETAN

Ẹ ma ṣe gbọ t'awọn eletan apurọ jẹun, a f'ọpẹ irọ ṣe ọrọ Arijẹ ninu madaru ni wọn. Ẹ dibo f'Ẹgbẹ Ọlọpẹ kẹ le ṣori 're. Oju ti yio ba fọ, ko fọ, ara ko sinmi baibai iwo. A ko fẹ judasi ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹrere. Ẹ yọ wọn kuro eyi ni yio mu ki Ẹgbẹ yi ma ni ilọsiwaju. Gbogbo enyin ọmọ karọ-o-jire ẹ tẹti ẹ gbọ, Ibo nla de, ẹ dibo kikun fun "Ọpẹ" on nikan l'Ẹgbẹ ti o nwa ilọsiwaju enia dudu Ẹ ma jẹki a ta ọjọ ibi wa fun awọn "kedu" ka ma ba ma t'oko ẹru d'oko ẹru. Ẹ dibo kikun f'ọpẹ—yio si dara fun nyin.

Orin timo fẹ ki ẹ maa kọ lọjọ ibo ni yi:—

E! t'olope lawa o ṣe o.
E! t'ọlọpẹ lawa o ṣe o.
Akukọ nṣe ṣa, Oluye
Akukọ nṣe ṣa, koripa kan ṣa.
E! t'ọlọpẹ lawa o ṣe o.

Gbogbo enyin ọmọ O'dua Oluwa a mọjọ ro o—iyẹru ọkin ki nyin o, ẹ ma gbagbe O—Ọpẹ ni ki ẹ dibo fun O.

Ẹ dibo F'ọpẹ

Awokọya di Olori Ẹgbẹ Anikandaṣe

Lati ọwọ M. A. Shittu-Ọmọ-Onile Iwo

ORỌ Awokọya daidi ọrọ okete to ti f'ija rẹ ṣẹhin ti o si ti gbagbe iboosi, nigbati o wa d'oja lori igba Alarobọ o wa k'awo leri.

Nifi emi, emi faramọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) ni abẹ akoso Ọlọla Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ baba Layinka, mo si ni igbagbọ si Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre pe on nikan ni Ẹgbẹ-oselu ti o nwa ire ati ilọsiwaju gbogbo ilẹ Naijiria, paapa julọ Ipinlẹ Iwo-orun Naijiria.

Awokọya ti gbagbe pe igi kan ki i ṣe igbo, gbogbo nkan ti Awolọwọ nṣe ni o ti wa juba rẹ lọdọ awọn baba wa, nwọn si ti so-fun un pe "ko ni i hun un" nitori pe adaṣe ni i hun ni, iba ki i hun ni iba baba ọmọ ki i hun ọmọ. Kabiyesi! Iba fun gbogbo Ọba Ile-Yoruba. Iba Ọba Ọlọla Alaiyeluwa Adesoji Aderẹmi kini Ọni Ifẹ (Ọmọ kebe) Iba Ọlọla Ọba Alaiyeluwa Ladapọ Ademọla keji Ọba Ẹgba, Alake Abeokuta Ọmọ Erin-jogun-ọla. Ọmọ Otenkan ati gbogbo awọn Ọba wa yoku kakiri Ipinle Iwo-orun.

Awọn baba wa wọnyi ti so pe awọn fi ara mọ Ijọba ati ilana Ọlọla Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ nwọn si tun sure fun un pe ko ni i hun u, nitoripe iba baba ki i hun ọmọ. "Ili ekolo ba juba ilẹ, ilẹ a lanu fun un. Ee ha ti ṣe ti eniti ẹgbẹ ti yọ yio fi ma a purọ fun wa pe Ijọba Iwo-orun ntan awọn Ọba jẹ ni. Ọrọ Awokọya wa a dabi ti kolọ-kolọ ti o ti ge iru si oju takute ti o wa ngba awọn ẹgbẹ rẹ ni iyanju wipe iru-gige jẹ ohun ti o dara ati pe o mu alafia wa. He e! he e!! he e!!! ẹrin Awokọya pa mi mo si rẹrin de baalẹ ehin.

Mo fẹ ki Awokọya aturọta-bi elubọ yi lọ sinmi ẹnu rẹ ki o ye e ku elubọ irọ kalẹ kakiri intoripe mo ni nkan ṣe ki i ṣere, awa ni nkan pataki lati ṣe ju ki a ri aye feti si arofọ Awokọya lọ. Imoran ko papọ. "Ilaba uro ti ebu ti yio gbin ọmọ si oro ti isu ti yio sunjẹ" nitoripe awa ni iṣe pupọ lati ṣe nipa ire idagbasoke nla nla ti Awolọwọ mu bọ fun wa lati Ilu-oyinbo fun ilọsiwaju ilẹ wa.

"A nri were sa, o ni bi o ba de oko-odo ki o duro de on". Eniti nwọn nfẹ sunjẹ tẹlẹ o wa lọ fi epo para o lọ joko t'ina. "Ọlọmọ ni ọmọ on ki i ṣe ọmọ rere, iwọ ni o ran ẹ ni apẹrẹ bọ lati oko lana", eniti ara ile rẹ fi binu kọ silẹ, nigbati o de gbangba ojude tan o wa nrojọ kiri ilu pe, awọn ara ode ko fẹran on. Mo fẹ e bi nyin lere gbogbo ẹnyin ọkawe mi yi pe ṣe ile ni a ti nko ẹṣọ r'ode tabi ode ni a ti nko eṣọ r'ele?

A dupẹ pe, nigbati Awokọya fi iṣẹ minista rẹ silẹ eni ti o tun ropa rẹ Oloye Ọdẹbiyi gba oye daradara ninu mimọ. Eyi fi han gbangba pe ira Olorun ni o han ira enia ko han rara ati wipe enikẹni ti o ba nro ara rẹ pe bi on ko ba si ni ijo, ijo ko kun ara rẹ ni o ntanjẹ. Awokọya kuro, Ọdẹbiyi bọ o si i.

Ẹgbẹ Afẹnifẹre, a gba fun un nyin, a si kan saara si Ijọba nyin pẹlu. A dupẹ lọwọ Ọlọla Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ a si tun dupẹ lọwọ igbakeji rẹ Ọlọla S. L. Akintọla. 'A fi gegee ja bi epe.' Idameji Ilu ti nwọn npe l'ẹnikan ṣoṣo" Iba 'ẹ o E maṣe fi eti si ọrọ Awo-kọya, e ti ta a l'ọfa na o kan-wulẹ njaporo kiri ni. E sa gba wa lọwọ awọn ọmọ ako tileta ki nwọn maṣe ko wa ta tiletile, nitoripe, owe Yoruba so bayi pe:— Ọmọ ale lo npelu ọlọṣa wa ko ile baba rẹ" ki ẹ ma jẹ ki a tun bọ si oko ẹru tuntun labẹ Alakuko mọ lati oṣu yi lọ ati titi lai. Ẹnyin ti ẹ ba mọ oju ogbeni Awokọya ki ẹ bẹ Awokọya pẹlu awọn ẹgbẹ rẹ ki nwọn ma so wa di ẹru o. Mo si fi ọrọ Awokọya ti bayi fun igbadiẹ na.

O digba o Ọgbeni Awo-kọya Aṣiwaju Ẹgbẹ Anikan-daṣe ati Anikanjọpọn.

E d'ibo f'ọpẹ.

Afi ọkan tan Oloye Awo-lọwọ ati Ẹgbẹ Afẹnifẹre

Lati oju ewe kẹrin

ma san ṣile meje-abọ fun awọn oṣiṣẹ l'ọjọ ti nwọn ba dibo fun wọn, a dibo fun tan ṣile mẹta-abọ pere ni nwọn san fun wa lojojumọ, ibiti Ẹgbẹ Afẹnifẹre (A.G.) ti ṣe ileri ṣile marun ti o si ribẹ. Oluwa jọwọ gbe wa leke ẹgbẹ ibi yi. Nitorina, mo bẹ nyin ọmọ'bokun, l'ọmọde ati l'agba, ki ẹ jina si ejo ti a ko be loriyi.

Awa ẹgbẹ Ijesha ti ilu Jos gbara wa pọ lati fi'we yi kede nibikibi ti "Ọmọ-'bokun" ba wa akoko ibo didi yi ki ẹ fimọlẹ yi han fun awọn Baba ati Iya wa iru ẹgbẹ ti o yẹ ki a dibo fun—Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group).

Laipẹ jọjọ yi, ẹ gbọ iye owo-ori ti Ijọba Ila-Orun (Ẹgbẹ alakukọ), eyiti Ọgbẹni Azikiwẹ je olori wọn ni ilu awọn Ibo, ninu ẹgbẹ ti Fadahunsi jẹ ọkan. Bakanna ni Ẹgbẹ Alakuko yio se fun wa bi a ba dibo fun wọn tan. Nwọn yio si sa agbara lati ri pe nwọn na owo ilẹ wa fun tiwọn. Eyiti ko ye Fadahunsi ati awọn ẹgbẹ rẹ niyẹn.

Ẹniti o ba dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre, o dibo fun:— Alafia, Ilọsiwaju, Otitọ, ati Ominira ti ilẹ wa.

A! Ọgbẹni Awokọya, nwọn ni a ki ba onile jẹ, k'a ba onile mu tan, ki a tun sọrọ ile na ni buburu. Ẹgbẹ Afẹnifẹre lo gbe de ipo ti o wa loni yi. Titori awọn ara ilu rẹ kẹhin si pe awọn ko ni dibo fun un mọ loṣe binu fi Ẹgbẹ Afẹnifẹre silẹ. Oriṣi arun kanna ni o maba Awokọya, Amosi ati Babalọla ja. Nitori eyi, ẹ maṣe ka isokuso wọn si rara nitori "ẹniti a ba ma, ni ara ma nta."

"ỌMỌ'BOKUN. E dibo fun ẹgbẹ ti yio ṣeyin ni anfani lẹhin ola—"ẸGBẸ AFẸNIFẸRE" (A.G.)

E dibo f'ỌPẸ.

Ẹ DIBO F'ỌPẸ

Ọṣẹ Sunlight ni alopẹ

Ṣakiyesi iye awọn nkan ti o le fi ọyọ Ọṣẹ Sunlight nla kan fọ ti pọ to.

Sunlight nfọ gbogbo nkan

Wo o bi awọn aṣọ rẹ funfun ati ti oni-runi awọ yio ti mọ to ati bi o ti tun dan to bi o ba fi Ọṣẹ Sunlight fọ wọn.

Sunlight jẹ Ọṣẹ ti o ni alopẹ

Sunlight dara fun awọ ara rẹ o si ni orun ti o gbadun.

Ni Naijiria ni nwọn ti nṣe Ọṣẹ Sunlight.

* * * * * * * *

Kakiri ibi gbogbo ni awọn Agbẹ oniko-ko nsọ wipe

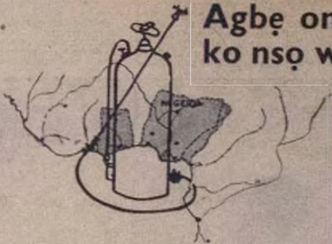

EGBOGI KOKO ONI— "FOUR OAKS" ni o darajulọ

A o ri ẹrọ egbogi oni "FOUR OAKS" ati awọn IRINṢẸ ARA RẸ ra kakiri lọdọ awọn Ẹgbẹ Oni'ṣowo CO-OPERATIVE SUPPLY ASSOCIATION LTD. tabi kakiri ọdọ awọn Ẹgbẹ Co-operative Produce Marketing Society tabi Union ti ilu rẹ.

COOP

WESTERN NIGERIA

RANTI LATI DAWO SINU **OWO ERE OLYMPIC**

Awọn Igbimọ Amuludagba ti Iwọ—Orun

(WESTERN REGION PRODUCTION DEVELOPMENT BOARD)

Iṣẹ-Owo ti yio ma a mu ere £400,000 wọle l'ọdọdun

1. A ti mọ ni ọjọ pipẹ pe ọgbin-igi-rọba yio dara ni apakan Ipinlẹ Iwọ-Orun, paapaa julọ ni aroko Ibini ati Wari. Ki a to da Ẹgbẹ Igbimọ wa silẹ, ki Ẹgbẹ U. A. C. ati James Thomas ti o jẹ oluṣana ọgbin-rọba o to di on ni awọn agbẹ-ibilẹ ti nṣe ọgbin-rọba wọn, lẹhin igbati nwọn ba ṣiṣe oko ọgbin-onjẹ wọn tan ni nwọn ngbin igi-rọba ni ọpọlọpọ si inu oko wọn, nwọn a si fi wọn silẹ nibẹ ninu igbẹ. Lẹhin akoko pipẹ lai wọnyi a dagba a si gbo lati ko oje wọn, eyi ti nwọn nfi ọna ọpẹ ṣiṣẹ rẹ, nipa bayi, a nri ọpọlọpọ rọba olowo-pọọku ra lati ibẹ ṣowo si ilu okere.

2. Fun iwọn igba diẹ, owo rọba lọ silẹ to bẹẹ gẹ ẹ to fi jẹ wipe ko si ere lori rẹ rara. Fun eyi nii ki ọpọlọpọ agbẹ ko iṣẹ-ọgbin rọba silẹ to jẹ wipe ati ṣe wipe o fa owo-owo Ipinlẹ yi sẹhin nikan ṣugbọn a ra awọn igi-rọba wọnyi ti patapata. Gẹgẹ bi a ṣo ni ọsẹ to kọja, awọn ajọgbọn meji lọ bẹ Ipinlẹ yi wo nwọn si nsọ irohin wa fun wa wipe ayafi bi a ba d'ọgbọn lati tun awọn igi-rọba wa ṣe ki a si ko ẹko gẹgẹ bi nwọn ti ṣe ngba oje rẹ, iṣẹ-owo rọba wa wa ninu ewu. Iṣẹ ti Igbimọ ni lati ṣe afitori eyi ni pe nwọn ni lati ṣe apere wipe nipa titọ-ju awọn igi-rọba wa daradara, ki a si mọ ọna ti a o ma a fi gba oje rẹ ni a le e fi ma ni rọba to dara to si pọ.

3. Bi o tilẹjẹpe nwọn tun oje rọb na ṣe awọn agbẹ ko le ri ere pupọ jẹ nigbati o ba jẹ wipe pẹlẹbẹ rọba na ti nwọn yio ri ma wa ko ni jẹ eyi ti o dara. Eyi ni o mu ikọkọ ba ile-iṣẹ rọba Ikpoba (Ikpoba Rubber Factory) ti a ti sọ siwaju ri nipa rẹ.

4. Igbimọ na ti a ṣe pinnu lati da oko rọba nla silẹ ati lati ṣe awọn eto wọnyi:—

(a) Lati ma a fi ọna gan an ti nwọn fi ngbin rọba ati ọna ti wọn fi nkore rẹ ṣe iṣe na.

(b) Lati ma a fun awọn oṣiṣẹ ibẹ (agbẹ) ni awọn irin-iṣẹ ti o dara pupọ. Nwọn yio ma a ri awọn irin-iṣẹ na lo nigbagbo-gbo, ki

(d) nwọn si ma a fi owo Naijiria ṣe owo ninu Ipinlẹ Iwọ-Orun Naijiria.

5. Lẹhin ti a ti wọ awọn ilẹ kakiri ti a si ti wọn wọn wo daradara ni a ti ri ilẹ ti o gbooro to ẹgbaji eeka (4,000 acres) ni Urhonigbe l'agbegbe Ibinni Iọba Umu-tu. Awọn ara ilu na gba lati fi ya wa fun lilo lori adehun pe awọn yio ma a gba ṣile meji l'ọdọdun fun gbogboro ilẹ eeka (per acre) lati fi igbekẹle ati ifẹ ti a ni si awọn ara Urhonigbe ati eyi ti awọn na ni si wa han, Igbimọ na ngbero lori owo ọdun marun fun hiha-yu ilẹ a ti awọn ara ilu yi ni awọn nfẹ lati gba ni ugbastilẹ lati san an fun wọn ki nwọn ba le ri ẹgbaa ponun (£2,000) na si ori ẹro omi fun anfani ilu wọn.

6. Ni ọdun kẹrin s'ẹhin (1952) ni nwọn mu agbẹ ti o ni imọ iṣẹ ijinlẹ rọba wa lati Malaya nwọn si gba iṣẹ rọba na ti oko rẹ gboro ni ẹgbaji eka (4,000 acres) ṣe. Nwọn ni ki o da iṣẹ rọba na sibẹ ni kiakia.

7. Nwọn bẹrẹ ninu ọdun 1952, nigbati asiko oje ma a fi de ninu ọdun 1953 nwọn ti ṣiṣẹ yika ẹgbẹrun eeka (1,000 acres). Ninu ọdun ti o tẹle e awọn ṣe ilọpo meji rẹ, nwọn ṣe ẹgbẹrun yoku ninu ọdun 1955. Iṣẹ gan an ti nwọn ṣe ni pe nwọn ke gbogbo igi inu igbo na tulẹ, wọn ro oko ibẹ daradara, nwọn si to ọna ogbon ẹsẹ ni Iha Ariwa ati ogbon ẹsẹ ni Iha Gusu ati bẹẹ yika ẹgbẹrun eeka kọọkan ti nwọn ro daradara. F'otun F'osi jẹ. Eyi yio fun ẹ ni imọ bi?

ODO ROBA LILE L'AFIGI-BOGI

8. O ngba to ọdun mẹfa ki Igi-Rọba too dagba to o ni oje pupọ ti o si dara lati ko, lati igba ọdọ rẹ na ni a o ti ma a ṣe ayan ti itọju rẹ, iru ayan ati itọju bawọn yi ni kikọ ebe fun un, siso ilẹ di ọlọra ki o ba le e yara dagba ati lilẹ ọdọ-igi rẹ na a si ori ebe yi, ati bibo ori ebe yi pelu rẹ ki o ba lee yara dagba. A ro wipe o nina wa to igba ponun (£200) fun oṣuwọn ilẹ kan (an acre) fun ọgbin igi-rọba, ki igi na to dagba to ọdun mẹfa.

9. O fẹ rẹ ẹ jẹ wipe idaji gbogbo ilẹ na a ni a fi gbin atanta eso igi rọba, eyi ti a fi ọkọ-ofurufu ru wa lati ilu Malaya, ṣugbọn nitoripe awọn eso yi han pupọ ni iye owo a ko le e fi kiki eso owọn-lowọn yi gbin gbogbo ilẹ na a. Nitorina lo ṣe jẹki a fi eso-rọba ti ilẹ-wa gbin aabọ ilẹ yoku, ṣugbọn ti o ba jẹ wipe okuuru igi ọdọ-rọba tiwa nikan ni a lẹ si ori ilẹ na oje ti yio mu wa ko ni i nilari nitorina ni a ṣe nda igi-rọba oriṣi mejeji po gbin in, nipa "fifi ikan bọ inu ekeji (budslip) ti nwọn ba si sọ papọ, nwọn a bu jade si ẹyọkanṣoṣo, eyi-yi to jade wayi a si jẹ igi ti o lọla ti o si nyara dagba. Iyen ni wipe, Aṣeṣeyọ-eso (budslip) ti ja lori igi ti o nyara dagba a kii bọ igi ti ko yara dagba, igi tuntun ti o nyara dagba a si sọ jade lati rọpo wọn.

10. Awọn Panumọ-eso (buds) ti a ba ja lati ori iya-igi kan na a ma a njẹ eyi ti o dara ju awọn yi ni a npe ni eso iyebiye tabi (clone). A ti mu diẹ ninu awọn eso-iyebiye yi wa si Naijiria. Nwọn si ṣe e sodi pupọ bi a ti lẹ, iṣẹ yi ni a si mura si ni ṣiṣe nisisiyi ni Urhonigbe. Awọn aworan meji wa nihin ti o jẹ ti ọgbin-afigi-bogi yi.

11. A ti ṣe aye ti a o ma a lẹ awọn ọdọ-igi wọnyi si, ti a o si si wọn lọ lẹ sinu papa tabi ibi aye wọn ti nwọn ba dagba to ọdun kan. Iṣẹ yi wẹ si lẹ ejiti o tun gb'ẹlẹgẹ pupọ gẹgẹ bi ẹnyin na ti le ṣe akiyesi rẹ ninu awọn aworan yi.

12. Nigbati igi-oko-ọgbin rọba ti o wa ni Urhonigbe ba dagba to bi iwọn ọdun mẹwa si i, A ni ireti wipe rọba ti a o ma a ri kọ ninu eeka-oko kan (one acre) yio ma a to ẹgbẹfa ẹsun-iwọn (1,200 lbs) rọba gbigbẹ ni ọdọọdun. Bi a ba fi eleyi diwọn ti awọn agbẹ-ibilẹ, a o ri i wipe irinwo ẹsun-iwọn (400 lbs) rọba gbi-gbẹ ni tiwọn nfi ẹkunkaka mu wa l'ọdun lati inu eeka-oko kan. Nitori bayi lati oko ọgbin-rọba ti o wa ni Urhonigbe nikan, a o ro wipe a o ma a ri kọ to ẹgbẹrun ọna ọjulagba ọkẹ (4,800,000) iwọn rọba gbigbẹ l'ọdọ-ọdun.

NWON NA £200,000

13. Ki nwọn ba le mu iṣẹ idagbasoke yi ṣe, awọn oṣiṣẹ ti nwọn ko wa lati Urhonigbe le ni ẹgbẹrun (1,000) nigbati iṣẹ pọju nilẹ. Gbogbo iye ti a na lori oko yi le ni ọkẹ mewa ponun (£200,000) yio si to ogoji ọkẹ ponun (£800,000) ki iṣẹ wa lo le yanju. Ori awọn oṣiṣẹ ni a na ọpọlọpọ owo yi si, ati bi iṣẹ ọgbin na ti ngbeeru si ni agbegbe yi mu mi ni ireti ayọrisi dada.

14. Bi a ba sọ fun ẹ pe a o da oko rọba ti o to ẹgbaji ilẹ (400 acres) ki iṣẹ pe ki a kan ro oko ilẹ na ki a si gbin eso igi rọba s'bẹ lasan. A ni lati la awọn ọna ki a tun wọn ṣe de aye ti a o fi ri i daju-daju pe ti o ba ti le ni ọdun mẹfa ti a ba ti bẹrẹsi ṣe iṣẹ rọba na, a o le tete maa rin in pẹlu iro-run lati inu oko na de ile-iṣẹ na.

15. Bi nwọn ti ṣe kọ awọn ile-iṣẹ sibẹ ni nwọn tun ngbero lati kọ awọn ile ti o gbadun sibẹ fun awọn oṣiṣẹ wọn. Ile ti nwọn yio fi biriki ati panu kọ ni awọn ile na yio jẹ, nwọn yio si jọko pẹrẹmu-pẹrẹmu.

16. Nisisiyi ti nwọn ti ṣe ọgbin na tan ti awọn igi rọba keekeke na si nyọri de aye ti a o fi ri oje rọba, a ni lati bẹrẹsi kọ ile-iṣẹ rọba ṣiṣe. Nigbati a nsọ ọrọ lori ile-iṣẹ ti o wa ni Ikpoba ninu Iwe wa ti ọjọ Ọjọbọ, a sọ fun nyin pe ọkan ninu awọn iṣoro ti a ni nipe lati majẹ ki oje rọba di kingbi-kingbi. Iṣoro ni o jẹ fun ẹnia pe ki oje rọba ma fi di odidi nigba ti a ba nra a kakiri agbegbe ti o jin si'ra wọn, ko ni si iru inira bayi ni Urhonigbe nitori a ni lati kọ ile-iṣẹ rọba ṣiṣe na si arin oko na ati pe gbogbo awọn ọna ti o wa ninu oko na ni yio f'ori sọ ile-iṣẹ na, nipa ilana ti nwọn yio ṣe na. Nipa bayi ko ni gba ase-kọ pupọ mọ lati gba oje ara

Wo Oju ewe keje

Aworan ọna kẹta ti a ngba si rọba lẹ.

Aworan ọna [illegible] ti a gba si rọba lẹ.

Awolọwọ ba awọn Ogbomọshọ ṣe ipade

OGBOMỌṢỌ—Irohin ko to afojuba ni ipade nla ti Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ ṣe nihin ni ọsẹ ti o kọja. Ọba Alaiyeluwa Shoun Ogbomọṣọ ni o ṣe Alaga ipade na. Ẹsẹ gbogbo awọn Ijoye ni o pe sibẹ. Enia ti o wa si ipade na le ni ẹgbarun (10,000). Ati onikoso, ati alaro, ati onidundun ati onisẹkẹrẹ ni nwọn wa pade alejo pataki yi.

Nigbati ipade na bẹrẹ ni gbangan Shoun Ọba Ahoun ki Ọlọla Awolọwọ fun ohun ribiribi ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe fun Ogbomọṣọ. Oloye S. L. Akintola so wipe ipo pataki ni Afẹnifẹre ni ninu oka. awọn ọmọ Ogbomọṣọ. Orişirişi ami ilọsiwaju ti a nri loni a ko ri wọn ri ki Ẹgbẹ Ọlọpẹ to de. A ti ni ile iwe giga ti Grama Sukuru ti Ijọba ti sba ti o si ti nṣe inawo ribiribi le lori. Labẹ Ijọba Ọlọpẹ yi na ni a ti ri evi. Gbwbo titi wa ni o di ọlọda. Nwọn ti pari ọda ọna Ọyọ. Nwọn ti pari eyiti o ti Ogbomọṣọ lọ si Oshogbo. Ijọba Afẹnifẹre na ni o ṣe e. Ijọba yi na ni o fun Ogbomọṣọ lowo lati ṣe ọna ti o gba Iresa lọ si Ikirun. Ọna yi wulo nupọ fun ara Ogbomọṣọ loni.

Oloye Akintọla sọ wipe ẹgbafa (12,000) ọmọde ni nlọ si le iwe ọfẹ ni Ogbomọṣọ ati agbegbe rẹ. Irinwo o le mẹta (403) ni awọn oluko tabi tişa ti nwọn nşiṣẹ ni Ogbomọṣọ ati agbegbe rẹ. Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni nsanwo fun gbogbo wọn. Loni awọn Ijoye Ogbomọṣọ ngba owo ti o ga ju ti atijọ lọ. Pupọ ninu awọn ti ko gba owo ri ngba owo oşu loni labẹ Ijọba Ọlọpẹ. Owo Shoun paapa fẹrẹ to ilọpo meji eyiti o ti ngba ri. Afẹnifẹre na ni o ṣe eto yi fun wa. A ti ni redio ti o nsọ gbogbo ohun ti nlọ laiye fun wa. Iṣẹ ti bẹrẹ lori waya ati tẹlifonu. Eto ti bẹrẹ lori omi ẹrọ fun ilu Ogbomọṣọ. Eyiyi ni o mu ki Ogbomọṣọ gba wipe ẹgbẹ ti awọn gan an ni Afẹnifẹre. Ọpẹ ni nwọn yio si dibo fun.

Oloye Akintọla ṣe kilọkilọ pe ẹnikẹni ti o ba mu ami miran lẹhin ỌPẸ ko wa rere Ogbomọṣọ. Oluwarẹ ko wa rere ilẹ Yoruba ati ti Iwọ Orun. O sọ wipe on gbọ wipe awọn kan mu ami kọkọrọ. O sọ wipe awọn ti nwọn fẹ fi aye gba akukọ na ni nwọn nmu ami kọkọrọ. Kini itumọ kọkọrọ. Eniti o fun ni ni kọkọrọ ti ko si ilẹkun nibẹ ko fun ni ni nkan kan. Tani wa ninu ti(?)mole ninu wa ti nwa kọkọrọ? Kọkọrọ yi ba ehin aja jẹ o. Ọlọla Akintọla sọ pe Ogbomọṣọ ko ni dibo fun kọkọrọ. ỌPẸ ni gbogbo wa yio dibo fun.

Nigbati Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ dide lati sọrọ ariwo ta gee. Gbogbo enia kigbe Awo! Awo!! Ọlọla Awolọwọ sọ wipe on ki Ogbomọṣọ ku ori're. Ẹgbẹ Ogbomọṣọ ni Afẹnifẹre. O sọ pe Ogbomọṣọ ko kere ninu ẹgbẹ yi nitori Ọlọla Akintọla ti o jẹ igbakeji on bi olori ẹgbẹ yi jẹ ọmọ Ogbomọṣọ. Kosi ohun ti ao ṣe ti Ogbomọṣọ ko si ni ipo iwaju ninu Ẹgbẹ Ọlọpẹ. Ọlọla Awolọwọ sọrọ iwuri pupọ nipa iṣẹ ribiribi ti Oloye S. L. Akintọla nṣe fun ilọsiwaju gbogbo Naijiria.

Ọlọla Awolọwọ sọ wipe on dupẹ lọwọ Ọlọrun nitoripe on koi tii ṣe ileri kan fun Ogbomọṣọ ti ko ri bi on ti wi. Nigbati on wa si Ogbomọṣọ kẹhin on leri wipe lagbara Ọlọrun on yio ri i pe Ogbomọṣọ ni Ọsibito tabi ile iṣegun ti Ijọba. Eto lori eyiyi ti pari. Ijọba ti gba ilẹ ni Ogbomọṣọ lati fi ko ile ogun na. Awọn wọnlẹwọnlẹ si ti pari iṣẹ lori rẹ. £75,000 ni Ijọba yio na lori iṣẹ yi fun anfaani Ogbomọṣọ. Ekeji lẹhin wiwa ti on wa ni Ogbomọṣọ ni redio. Eyiyi mu ilaju wọ ilu. Eto ti lọ jinna lori bi ilu Ogbomọṣọ yio ti ṣe ni omi ẹrọ ti o dara ti o si to lọ. Awọn Oyinbo Injinnia meji nlanla ni Ijọba Ọlọpẹ ran wa si Ogbomọṣọ ti nwọn si nṣe iṣẹ lori omi yi. Ijọba ṣe tan lati na owo ribiribi lati fun Ogbomọṣọ ni omi. Iṣẹ ti bẹrẹ lori waya ati tẹlifonu.

Ọlọla Awolọwọ sọ wipe Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko kọ oka Ogbomọṣọ kere. Gbogbo ọna titi ti o wọ Ogbomọṣọ ni a fẹrẹ yọ ọda si tan. Ọna Ọyọ ni tabi ọna Oshogbo ni tabi ọna Ilorin ni, tabi ọna Ejigbo ni ko si eyiti Ijọba Afẹnifẹre koi tii yọ ọda si. Ọna kan pataki ti o ku ti o wọ Ogbomọṣọ ti ọda koi tii de ibẹ ni ọna Igbẹti. Ọlọla Awolọwọ si ṣe ileri wipe bi nwọn ba dibo fun ỌPẸ ni Ogbomọṣọ lagbara Ọlọrun on yio ṣe eto ti ọda yio fi de ọna yi na ni aipẹ.

Ọlọla Awolọwọ sọ pe on fẹ ki Ogbomọṣọ duro ti Ẹgbẹ Ọlọpẹ bi nwọn ti ṣe lati ẹhin wa. Bi nwọn ba duro ti ỌPẸ on ṣe ileri wipe larin ọdun marun si akoko yi ina LẸNTRIKI yio de Ogbomọṣọ. Ijọba ỌLỌPẸ yio pese owo, yio si ṣe eto rẹ. Nkan keji nigbati omi ẹrọ ba wa ni ilu kan ti ina lẹntiriki ba si wa nibẹ, ti ilẹ ba si bọ si oju ọna yio rọrun fun IJỌBA lati da orişirişi iṣẹ silẹ ni iru ilu bẹẹ. Dide ti on ti ilu Oyinbo de yi Ogbomọṣọ wa larin awọn ilu ti on fẹ ki Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe eto lati da awọn iṣẹ nlanla silẹ si. Oogun eyiyi wa lọwọ awọn ara Ogbomọṣọ. Bi ẹ ba duro ti Afẹnifẹre, Afẹnifẹre yio si duro ti nyin. Ọlọla Awolọwọ sọ wipe ko si rere ti awọn alakukọ ṣe ti o fi yẹ ki ẹnikẹni dibo fun wọn. Kiki irọ ati jibiti ati ibajẹ ni a nri lọwọ wọn. Owo ile ti nwọn sọ wipe yio din ti awọn fi da rogbodiyan silẹ ni Ogbomọṣọ ko din mọ. Ni ilu Ibo labẹ awọn alakukọ owo ile na ga pupọ. Dipo yi ọmọ Ogbomọṣọ fi nsan ogbọn şile ni owo ori ponun mẹsan ni owo ori iru enia bẹẹ ni ilẹ Ibo. Ọlọla Awolọwọ sọ wipe ẹniti o ba fẹ wadi ọrọ yi ki o lọ wo iwe ofin awọn alakukọ ti nṣe Ijọba ni Ila Orun ṣe. Ofin yi wa ninu iwe Gazettee Ijọba Ila Orun Ofin Number One ti 1956 ti Ọlọla Gomina C. J. Pleass ti ilẹ awọn Ibo fi ọwọ si ni ọjọ 29 oşu March, 1956. Kosi lebira kan ni ilẹ awọn Ibo ti e gbọdọ san din ni ponun mẹsan lọdun. Eyiti a nsan ni Ogbomọṣọ ko ma ju ogbọn şile lọ. Bi a ba lọ şeşi dibo fun awọn alakukọ iru ẹru wuwo ti nwọn yio di ru wa niyi. Kini rere ti awọn alakukọ ṣe fun wa ri? Kini nwọn ṣe fun Ogbomọṣọ. Nwọn fẹ so wa di ẹru awọn elomiran ni. Ọlọrun ko nii jẹ ki wa di ẹru o.

Oloye Rev. S. A. Ige dupẹ lọwọ Ọlọla Awolọwọ loruko gbogbo Ogbomọṣọ. O fihan gbangba wipe ẹtọ ni fun Ogbomọṣọ lati dibo fun ỌPẸ. ỌPẸ ṣe rere fun wa. Ipo ti Ashipa Ogbomọṣọ wa ninu ẹgbẹ na fihan pe ẹgbẹ tiwa ni. Bi a ko ba duro ti ẹgbẹ yi a ko ni ni ẹtọ lati reti ohun nlanla ti Ọlọla Awolọwọ ṣe ileri rẹ fun wa. Alufa S. A. Ige sọ pe nkan nla ni ina lẹntriki. O daju pe ẹgbẹ ỌLỌPẸ kii tan enia. Kosi ohun ti nwọn sọ fun wa ni Ogbomọṣọ ri ti a ko ba bẹẹ. O daju wipe bi a ba dibo fun ẹgbẹ yi gbogbo ohun ti a fẹ ni ao ni. Ọna ilọsiwaju Ogbomọṣọ ko pe meji. ỌPẸ ni oju ọna. ỌPẸ nikan ni a gbọdọ dibo fun.

Nigbati Shoun Ogbomọṣọ dide gbogbo enia ke kabiyesi. Shoun sọ gbangba wipe Ẹgbẹ Ọlọpẹ ni ẹgbẹ ti on. On gan an ni Baba Ẹgbẹ ỌLỌPẸ. ỌPẸ ni on si faramọ. Ti ỌPẸ ni on bẹ gbogbo ilu on ati agbegbe rẹ ki nwọn ṣe. Shoun ni on wo iwaju on wo ẹhin Ogbomọṣọ ko ni ọrẹ miran ti o ju ẸGBẸ ỌLỌPẸ lọ. Kosi ohun rere ti nwọn nṣe ti ko de ọdọ wa. O sọ pe on fi owo sọ aiya fun Ọlọla Awolọwọ wipe bi awọn ti nṣe lati ẹhin wa ỌPẸ ni Ogbomọṣọ yio dibo fun. Shoun wa sọ wipe awọn ti on fakalẹ bi ọmọ ẹgbẹ ỌLỌPẸ ti on fẹ ki Ogbomọṣọ dibo fun ni Ọlọla Ọla Adigun ati Ọlọla S. Ogundipẹ. Awọn mejeji ni on fẹ ki a dibo fun. Eniti o ba dibo fun ỌPẸ dibo fun Ashipa. Ibiti Ashipa Ogbomọṣọ ba si wa ni o yẹ ki gbogbo Ogbomọṣọ wa nitori ohun ti o nṣe fun wa ko kere. Lẹhin ipade yi Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ ba Shoun lọ si Afin pẹlu ilu fere ati ijo.

Ẹ dibo f'Ọpẹ

Gbogbo Ẹdẹ ati agbegbe rẹ yio dibo fun Ọpẹ

ẸDẸ—Ninu ọrọ iṣiri ti o sọ nihin l'ọsẹ t'okọja Ọlọla Ọbafẹmi Awolọwọ ṣe ileri wipe bi awọn enia ba le fi dibo fun Afẹnifẹre ti o ba fi wọle eto yio wa lati da orişirişi iṣẹ silẹ ni ilu Ẹdẹ ati ni awọn ilu bẹẹbẹẹ ni gbogbo Iwọ Orun Naijiria. at ni awọn ilu bẹẹbẹẹ ni Ọlọla Awolọwọ mu enu ba irin ajo rẹ lọ si Inglandi ati Amerika ati ti Oba C. D. Akran lọ si Japan. Idi pataki ti o fa irin ajo yi ni lati wa idi bi a ti şe le mu orişirişi awọn Oyinbo Onişowo wọ Iwọ Orun Naijiria lati wa da iṣẹ silẹ fun awọn enia wa.

Ọlọla Awolọwọ sọ wipe awọn nkan pataki meji ti nfa iṣẹ didasilẹ ti wa ni ilu Ẹdẹ. Awọnyi ni omi ẹrọ ti o dara ati ina lentriki. Ibiti ti awọn mejeji wọnyi ba wa ni iman ni anfaani Mọsẹẹle. Ẹdẹ wa tun ṣe ori're nitoripe o tun fi nkan kẹta pelu awọn mejeji ti a darukọ wọnyi. O tun ni Reluwe. Ọlọla Awolọwọ sọ gbangba wipe on ṣe ileri wipe bi awọn ọmọ Ẹdẹ l'okunrin l'obinrin ba le dibo fun ỌPẸ Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre yio da orişi iṣẹ titun silẹ ni Ẹdẹ ati agbegbe rẹ. Ao si ṣe eto lati mu awọn Oyinbo ajeji onişowo wa si Ẹdẹ nibiti awọn na yio ṣe iranlọwọ lati da iṣẹ ati owo silẹ.

Ọba Adetoyeşe, Timi ti Ẹdẹ, ni o ṣe Alaga ipade nla ti Ọlọla Awolọwọ ti nsọrọ yi. A ko ṣe ipade ti o kanmama tobẹẹ ni Ẹdẹ ri. Timi kan saara si Ẹgbẹ Ọlọpẹ fun iṣẹ nlanla ti nwọn ti ṣe lẹnu nkan bi ọdun mẹrin ti nwọn bẹrẹ Ijọba yi. Iṣẹ awọn ẹgbẹ yi wu enia lori. o si fihan wipe Ọlọrun fun awa enia Iwọ Orun Naijiria ni awọn ọmọ ti nwọn pe oju owo. Eto Ijọba Ibilẹ ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe mu ilọsiwaju ati isọkan wa. Eto ẹkọ-ọfẹ mu ilaju ati imọlẹ wa. Titi titun titun ti Ijọba ỌLỌPẸ ṣe ati eyiti nwọn yọ ọda si ran iṣẹ ati owo lọwọ. Owo koko ti nwọn ṣe eto rẹ ti o ga ti ifayabalẹ fun awọn agbẹ. Ẹbun owo £500,000 ti Ijọba Afẹnifẹre ṣe fun Ẹdẹ ati Oshogbo jẹ iranlọwọ nlanla fun gbogbo awọn enia wa. Owo ti Afẹnifẹre fun wa yi ni ko jẹki ina lẹntriki ti a ni ati omi ti a ni gbun wa Papa. Awa gan an tilẹ ni Ijọba Afẹnifẹre ṣe nkan fun ju. Timi sọ pe fun idi eyi o yẹ ki gbogbo Ẹdẹ ati agbegbe rẹ dibo fun ỌPẸ. Igbagbọ Timi si ni pe Ẹdẹ kii ṣe alaimore. Oloye Ikolaba kin Ọba Timi lẹhin.

Ẹ dibo Fun Ọpẹ

CLASSIFIED ADVERTISMENT

FUN TITA

"Awọn Ẹrọ-Ikọwe Ti Nwọn Ti Sọ D'ọtun, Underwood, Remingtons, Barlocks ati bẹbẹẹlọ lati £12. 10s. 0d., ile-iṣẹ-atijọ. A o fi iwe aworan wọn ṣọwọ pelu idunnu. MUSEUM BUSINESS EQUIPMENT LTD., 53, Museum Street, London, W. E. 1."

IWE ILỌSIWAJU ISIN

Ati ri asansilẹ iwe na gba to ojulugba o din mẹta (337) lati Kumasi ati Eko n-kan, ti a si fun wọn ni risiti ti nwọn yio fi ri iwe na. "IMỌLẸ ODODO" gba bi o ba ya, a jẹ ọdunrun ewe (300 pages) ti o kun fun eri ati ẹri ti o daju saka fun irinwo-le-marundilọgọta (455) ibere ti a fẹ mọ lori Isin Kristiani ati Musulumi. 15s. ni ẹyọkan, ẹdinwo le wa fun arapọ. San asansilẹ tirẹ nisisiyi ki o ma ba si abamọ, asansilẹ le duro ninu oşu June, ipinwe olukuluku fun si le je July. Bolaji Akewukewe Akoko c/o Tikalore Printing Press, Lagos.

IŞIRO (Accountancy) ETO OJA (Book-keeping) IṢẸ Akọwe-Onişowo (Company Secretaryship) eto owo-oja (costing) fun ẹkọ Ijinlẹ gidi nipa wọn (fun oye gbigba ipo bi ọkan tabi ẹgbẹ onimimọ wọn) yio ran ẹ lọwọ de aye iṣẹ giga ati owo-oşu to ṣe gbọgbọ. Awọn onimọ ijinlẹ ti nwọn le kọ ẹ ni aseko ti o ba raye nipa fifi iwe ẹkọ na sọwọ si ẹ, ti kikọ wọn daju ni "London Chambers of Commerce R.S.A. Institute of Commerce" ati bẹẹbẹẹ lọ. Fun iwe ọfẹ, kọwe nisisiyi si "London School of Accountancy, 67, Monmouth Street, London W.C. 2, England.

ẸGBẸ ỌLỌPẸ ṢE ETO

Ẹkọ-ọfẹ fun gbogbo ọmọde,
Egbo'gi ọfẹ fun gbogbo ọmọde,
Titi ọlọda fun gbogbo enia,
Ẹkunwo fun awọn oşişẹ,
Ẹkunwo fun awọn ọba ati Ijoye,
Ẹkọ giga ọfẹ fun awọn ọmọ ni ilu Oyinbo,
Ina Lẹntriki Kaakiri orişirişi ilu,
Omi ẹrọ fun gbogbo enia,
Ẹkunwo lori koko,
Iyanilowo fun awọn agbẹ,
Ominira fun gbogbo enia,
Idasọsilẹ ni ilu gbogbo,
Ẹgbẹ alakukọ, ewo l'ẹ ṣe o?

Ẹ DIBO F'ỌPẸ

Ẹ dibo F'Ọpẹ

Ẹ dibo f'Ọpẹ

THE UNITED AFRICA COMPANY OF NIGERIA LIMITED

O ngmu ọmọ - ọwọ
lagbara ati ilera
nigbati o ba
fẹ hu ehin

Ashton & Parsons
Infants' Powders

Awọn Aṣoju ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre yan sode lati dibo fun

NDUKA EZE
Asaba North

ALHADJI ADELEKE
Oyo Central

S. O. FADUN
Badagry East

T. A. ODUTOLA
Ijebu Central

A. ADEDOYIN
Remo South

S. O. IGHODARO
Benin East

Ẹ DIBO FUN ỌPẸ

TONY ENAHORO
Ishan East

D. ADELEKE ADEMILUYI
Ife Central

WESTERN REGION PRODUCTION DEVELOPMENT BOARD

Lati oju ewe keta

roba afi lati le gbe e de ile-iṣẹ.

Opolopo awọn irin-iṣẹ ile-iṣẹ na ni a ni lati ti ra sile ni Naijiria tipẹ-tipẹ lati ilo okere lati ri i daju pe nwọn ti pe'ju silẹ ki a to kọ ile-iṣẹ na. Nipa ayọrisi eto atata ti a ni lati tun ko ile-iṣẹ kan eyi ti yio jọ ti Ikpoba pupo, ti a ti sọ fun nyin nipa rẹ, a o ti kọ ọ pari ki wọn igi roba na to bẹrẹ si ni oje.

OWO TI O PE

17. Bi oko na ba gberu tan a ni ireti pe iṣẹ roba yi yio ma a mu owo ti yio fẹrẹ to ogun ọkẹ ponun (£400,000) wọ'le l'ododun. Eyi le fi han ni pe dida oko yi silẹ jẹ owo ti o pe wa, ni Ipinlẹ Iwọ-Orun, eyi ti a fi owo wa ṣe. O si jẹ apẹrẹ daradara ti awọn agbẹ Ipinlẹ yi le maa tẹle fi sisẹ.

18. A ti tun nda oko roba kan silẹ ni Araromi, eyiti a ro pe o to ẹgbaata ilẹ (6,000 acres) a o si pari re titi ọdun mẹta.

19. Agbegbe Ibinni ati Delta ti Ipinlẹ Iwọ-Orun Naijiria dara lati ma a gbin roba si, a si ti fi han pe rọba wa jẹ ọkan ninu awọn rọba ti o darajulọ l'aiye yi. A fẹrẹ pari ti Urhonigbe a si ti bere ti Araromi. Igbimọ yi yio ma a fi si ero nigbagbogbo lati tun da awọn oko roba miran silẹ. Nipa bayi, a nṣe eto lati ri i pe a ko fi igbẹkẹle wa s'ori koko nikan mọ. Nitoripe on ni a mọ pe oni'ye lori ju, ti o si jẹ pataki fun wa ju, bena ni yio si ma a jẹ ohun ogbin pataki fun wa nigbagbogbo. Ni Ipinlẹ Iwọ-Orun, oko koko ni yio jẹ oko ogbin ti a ni pọjulọ ninu gbogbo oko ogbin wa ti a ti da silẹ. A o si ma a sọ fun nyin nipa re ni kikun nigbamiran.

Printed by the Amalgamated Press of Nigeria Ltd., 5/7 Apongbon Street, Lagos. Editor: S. M. Ademuyiwa, Chapel Street, Lagos.